

Pastoralis Sollicitvdinis, Sive De Officio, Et Potestate Episcopi

Tripartita Descriptio. Cvivs Pars Prima Episcoporum institutionem, ...
Secvnda Quicquid ad Episcopi est potestatem, ... Tertia Quod ad casuum
reseruationem, ... Methodo Noua, & expedita complectitur

Quæ omnia ad praxim vtriusque fori, interioris scilicet, & exterioris, & ad
iurisdictionis explicationem exigenda continet

Barbosa, Agostinho

Parisiis, M.DC.XXV.

Episcopvs In Ecclesijs Cathedralibus Pœnitentiarium quomodo instituere
teneatur? Allegatio LV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98639](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98639)

Capituli substituere non potest, nisi ei mandato substituendi facultas concedatur. Rot. decis. libro tertio divers. Pute. decis. 487. libro secundo Scraph. decis. 1033. p. 2. Aloys. Ricc. in praxi rerum fore eccl. decis. 477. in prima editione & ref. 501. in secunda editione & resp. 503. resoluit per mortem Vicarij substituentis non expirare potestatem substituti.

178 Ibi (cum solutione salarij) quia Vicarius Capituli Sede vacante debet habere salarium, sicut quilibet extraneus Vicarius, & deducere expensas, quas domi facturus esset, tanquam reputatus præsens, & residens propter Ecclesiam servitium, Pavin. dist. quest. 10. numero quinto. sbroz. libro primo quest. 55. numero 7. Quaranta dicto loco vers. septimo dubitatur: licet ubi fuerit Canonicus fructus percipiat cum censeatur inferuire episcopatu, capit. ad audientiam, de cleric. non resid. Ro. decis. 222. numero sexto parte secunda divers. Gen. ad reg. 8. Cancel. gloss. 6. numero 264. Moneta de distribut. quotid. part. 2. quest. 11. numero 89. Nicol. Garcia de benef. part. 3. capit. 2. numero 358. distributiones tamen quotidianas, seclusa consuetudine, statuto, vel privilegio non lucratur, dum tempore diuinorum officiorum Vicarij munus exercuerit, Prosper de Augustino ad Quarantam dicto verbo Capitulum Sede vacante numero 8. in fine. Moneta d. quest. 11. numero 83. Idem in Vicario Episcopi resoluendum tenent sbroz. libro primo quest. 43. numero 3. Gare. d. capite secundo numero 357. Moneta d. quest. 11. numero 78. nam tenetur illi congruum salarium subministrare, cap. si Episcopus, ubi gloss. de officio Vicar. in sexto. sbroz. libro primo quinquagesima quinta a num. primo. Segur. in direct. aud. §. 1. cap. 14. a num. 1.

179 Vnum adderem vtilissimum quod Vicarius Episcopi iam defuncti non potest petere salarium non conuentum à successore, pro seruitio præstito eius prædecessori, vt resolutum fuit in Ro. teste Puteo decis. 43. lib. 2. & referunt Flamind. de resignat. li. 1. qu. 16. nu. 53. Galet. d. verbo Vicarius 9.

180 Si Capitulum Sede vacante suspensionis censura sit irritum, & iurisdictionis vfu priuetur, principalis eius Vicarius iurisdictionem exercere non poterit, vt per Soar. de censur. disput. 7. sect. 3. numero 13. quamvis contrarium teneat Vgolin. in tract. de censur. tab. 1. cap. 4. §. 2. quia vis officij, & iurisdictionis Vicarij ab ipso Capitulo dependet, & suspensio Capituli, erit suspensio eius Vicarij, vt per Quarantam ubi proxime vers. idem erit; nec refert an à Capitulo, vel à Metropolitano ob negligentiam Capituli generalis Vicarius constituitur secundum formam Concilij d. cap. 16. quia ob negligentiam Capituli non deuoluitur iurdictio ad Metropolitanum: nam alijs ipse auctoritate ordinaria excommunicare, & absolvere posset, sed deputatio tantum, siue ius constituendi Vicarium nomine Capituli, qui quidem Vicarius taliter constitutus iurisdictionem habet pendentem à iurisdictione, quæ in ipso Capitulo residet. Tridentina enim synodus noluit iurisdictionem Capituli ob eius negligentiam in Metropolitanum deuoluere, sed solum Capitulum obstringere, & obligare necessitate Vicarium nominandi, vt eleganter explicat Soar. d. dist. 3. num. 14.

181 Vicarius huiusmodi Capituli Sede vacante finito officio tenetur stare syndicatui, vt disponit Concil. Trident. d. cap. 16. rationem exigit, & te-

nent Aloys. Ricc. in d. praxi decis. 481. in 1. edition. & resolut. 504. in 2. edit. Quaranta d. loco vers. dubitatur denique, numero 14. ubi etiam asserit in Vicario Episcopi consuetudinem se habere in contrarium. sbroz. lib. 3. quest. 52.

182 Episcopum per se rationem administrationis officij gesti à Vic. Capituli Sede vacante constituto exigere, atque in aliquo delicto comperit punire posse retet decisum Armendariz in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 1. tit. 18. l. 37. de Episcopis num. 99.

183 Vicarius autem Episcopi non tenetur ad syndicatam, vt expresse declarauit Gregor. XIII. in quadam Bulla an. 1578. directa Clerico, & communitati Tarentin. si quidem cum communitas, & Clerus prætenderent Vicarios Episcopi esse obnoxios syndicatui, Gregor. XIII. respondit his verbis. Statuimus, & mandamus quod Vicarij, & officiales, siue generales, siue particulares, etiam foranci nuncupati, per eundem Archiepiscopum, siue eius pro tempore successores in dicta Ecclesia Tarentina, siue eius diocesi deputati, vel deputandi ad aliquem syndicatam nullo modo teneantur, aut eadem sub quouis prætextu sint obnoxij, refert Marcus Antonius Gennet. in praxi Archiepiscopi Neapol. capit. 58. in nouiss. edition. Vnde non venit admittenda Hispania constitutio in libro quarto tit. septimo, libro tertio nouæ recopil. contrarium disponens, quam defendit Azuod. ibi, præfatam Gregorij Constitutionem forte non videns.

S P M M A R I U M.

1 Penitentiarius cum vniõne præbendæ proximè vacaturæ in sua Cathedrali Ecclesia debet Episcopus instituere, modo id commodè fieri possit.

2 Penitentiarij officium, & electio personæ ad solum Episcopum absque consensu Capituli spectat.

3 Penitentiaria per Episcopum erecta cum vniõne præbendæ proximè vacaturæ, talis vniõne non comprehendit præbendam vacantem in mense Sedis Apostolicæ referuato.

4 Penitentiarius debet esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatus in sacra Theologia, vel Iure Canonico, seu alijs, qui aptior pro loci qualitate reperiantur.

5 Gradus Doctoratus, vel licentiatuæ requisitus ad beneficia, seu dignitates sufficit si habeatur sine scientia competentis.

6 Doctoratus gradus ad beneficia, seu dignitates requisitus non sufficit si habeatur non facta professione Fidei, aut contra Academiam statuta, vel consuetudines receptas.

7 Penitentiarius Canonicus debet esse in ætate quadraginta annorum.

8 Ætatis quadraginta annorum defectus in Penitentiario non obstat ubi alias aptior pro loci qualitate reperiri non potest, in ciuitate scilicet, aut diocesi.

9 Anni quadraginta in Penitentiario debent esse completi.

10 Penitentiarius ab Episcopo cum vniõne præbendæ proximè vacaturæ institutus, officium exercere, ac Penitentiaria inferuire tenetur, & interim quod vacat præbenda non habet locum nec in Capitulo, nec in choro, nec distributiones quotidianas percipere potest, & sedere debet in loco sui Canonicatus cum illum fuerit affecturus.

11 Penitentiaria præbendæ collatio ab illis fieri debet, ad quos antea spectabat.

12 Præsentationem habens in præbenda Penitentiaria vnus poterit in ea postea præsentare electum ab Episcopo.

- 13 Pœnitentiarius prœbenda vacans in mense Apostolico, vel si adsit alia reservatio, seu affectio, tunc electio, & collatio pertinet ad Papam ratione reservationis.
- 14 Pœnitentiarius in electione non potest Capitulum se intramittere etiam Episcopo absente.
- 15 Pœnitentiarius electio pertinet ad solum Episcopum, vel eo absente ad Vicarium suum, cui Episcopus in specie delegaverit hanc facultatem.
- 16 Pœnitentiarius electio non facta per Episcopum, vel per eius Vicarium intra semestre à die notitiæ vacationis deolvatur ad Capitulum.
- 17 Pœnitentiaria vacans Sede Episcopali vacante, non potest provideri à Capitulo, quamvis collatio prœbendarum sit communis Episcopi & Capituli, vel etiam solius Capituli.
- 18 Pœnitentiariae vacantis Sede Episcopali vacante electio, & collatio pertinet ad Papam, etiam seclusa reservatione, & non est reservanda futuro Episcopo.
- 19 Pœnitentiarius eo ipso quod est institutus, habet à iure, & Concilio facultatem audiendi Confessiones, & iurisdictionem ad absolvendum à peccatis absque alia Ordinarii licentia.
- 20 Pœnitentiario quilibet confessus peccata satisfacit præcepto capit. omnis virique sexus, de pœnit. & remiss.
- 21 Pœnitentiarius institutus pro audiendis confessionibus unius diœcesis non potest eas audire in alia, etiam habentium Bullam, vel licentiam sui Patriarchi.
- 22 Pœnitentiarius potestatem, quam habet absolvendi, alijs delegare, seu committere non potest.
- 23 Pœnitentiarius à casibus quos Episcopus expresse sibi reservavit, absolvere non potest.
- 24 Pœnitentiarius non potest casus Episcopi reservatos, & ab eo sibi commissos, alijs subdelegare.
- 25 Absolutio Concilij sess. 24. de reformat. capit. 6. committi potest ab Episcopo, non tamen à Vicario generali, aut Pœnitentiario, vel Vicario ad id specialiter deputato.
- 26 Pœnitentiarius ad audiendas Confessiones semper paratus debet existere, nec potest pœnitentes recusare, quia si hoc faciat poterit ab Episcopo puniri, & privari.
- 27 Confessiones integras, & non solos casus reservatos, tenetur Pœnitentiarius audire.
- 28 Pœnitentiarius horis opportunis, loco, & sede, Episcopi, ad quem hoc pertinet, arbitratu, peccata confiteri volentibus suis copiam facere tenetur.
- 29 Pœnitentiarius virgam, seu bacchetram in manu, sicut in Vrbe, tenere non debet, præcipue in locis ubi hoc non est in usu.
- 30 Pœnitentiarius dum audit Confessiones in Ecclesia, siue in confessionario, siue extra, habendus est pro presenti in choro, pro illo tempore dumtaxat quo actualiter eas audit.
- 31 Pœnitentiarius dum Confessiones actualiter audit, non solum habetur pro presenti in choro ad lucrandas quotidianas distributiones, sed etiam elemosinas ipsas, quæ distribuuntur inter Canonicos pro associandis, & sepeliendis defunctorum cadaveribus, &c.
- 32 Pœnitentiarius non habebitur pro presenti in choro si extra Ecclesiam Confessiones audiat, etiam infirmorum.
- 33 Pœnitentiarius non tenetur ad maiorem residentiam, quam alij Canonici, dummodo non absit tempore

quo frequentius pœnitentes accedunt, & diebus festis solemnibus.

34 Pœnitentiaria potest resignari etiam in favorem, & cum reservatione pensionis.

35 Pœnitentiarius prœbenda postquam est effectum sortita, nec potest optari, nec Pœnitentiarius etiam valet optare, nec retento, nec dimisso officio.

36 Pœnitentiarius prœbenda erectio non habet locum in ea, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur, sed illa prœbenda, quam dimiserit Canonicus, qui novissime optat, hunc muneri affecta, & unita remanet.

EPISCOPVS IN ECCLESIA sive Cathedralibus Pœnitentiarium quomodo instituere teneatur?

ALLEGATIO IV.

1 **E**piscopus in sua Cathedrali Ecclesia modo id commodè fieri possit, Pœnitentiarium, id est, aliquem, qui pœnitentes audiat, & pœnitentiæ Sacramentum administret, cum vniione prœbendæ proximè vacaturæ, instituere debet, vt disponit Concil. Tridentin. sess. vigesima-quarta de reform. capite octavo, de cuius materia, & de Pœnitentiarii institutione, & officio multa cumulat Salazar de Mendoza, Canonicus Pœnitentiarius Sanctæ Ecclesiæ Toletanæ in libello de institutione canoniciatus pœnitentiariæ in dicta Ecclesia Toletana, aliaque ad materiam pertinentia tractant praxis Episcop. parte primo verbo Pœnitentiarius, Aloys. Ricci. in præxi fori ecclesiast. decis. 555. in prima editione, & resolut. 477. in secunda editione. Pölin. de officio, & potestate Episcopi capite trigesimo tertio, Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. trigesimo quarto à numero 78. late Nicol. Garc. de benefic. parte quinta, capite quarto, num. 130. cum multis sequentibus.

2 Hæc Pœnitentiarii officij institutio, & electio personæ, quoties opus fuerit pro exercendo tali officio, ad solum Episcopum spectat, itaut Capituli consensu minimè requiratur, cum hoc solius Episcopi arbitrio relinquatur, prout decisum referunt in Sacra Congreg. Nauarr. consil. vni. ne Sede vacante in fine, Nicol. Garcia capite quarto, numero 138. Aloys. Ricci. d. resolut. 477. num. 1. Pölin. d. capite trigesimo tertio numero secundo. Flamin. de confident. questione quadragesima quinta, numero 17. praxis episcop. d. verbo Pœnitentiarius §. 3. & tenuit Regula Rom. in vna. Abulen. Canonicatus Pœnitentiariæ 17. Aprilis 1589. coram Illustrissimo Mantica, quæ est inter eius decisiones impressas decis. 56. & iterum in vna Maioricens. Canonicatus 15. Novembris 1593 coram Illustriss. Domino meo observandissimo Card. Millino.

3 Erecto Pœnitentiario per Episcopum cum vniione prœbendæ proximè vacaturæ, huiusmodi vniio non comprehendit prœbendam vacantem in mense Sedi Apostolicæ reservato, vt respondit Sacra Congreg. Episcop. Vincent. ex eo quod Concil. d. c. 8. non exprimit de prœbendis etiam reservatis Sedi Apostol. & quando voluisset eas comprehendere, expresse hoc dixisset, vt patet in Seminario sess. 23. capite 17. ac in simplici vniione faciendæ Cathedrali pauperi sess. 24. capite 15. referunt Azged. conf. 7. numero 31. & 32. & consil. 14. num. 14. & 15.

Nicol. Garc. in addit. ad d. capit. 4. numero 127. Salaz. de Mendoz. in d. libello §. 2. ubi etiam refert decifum 31. May 1596. præbendam officio Pœnitentiarij vniendam integram, atque Canonica-lem eſſe debere.

4. Deputare debet Epifcopus in Pœnitentiarium Magiſtrum, vel Doctorem, aut Licentiatum in ſacra Theologia, vel iure Canonico, ſeu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperitur, vt habetur in *Concilio Tridentino dicto capit. 8. & tenet Nicol. Garc. de benef. part. 7. capit. 4. numero 32. & cap. 7. num. 49. ubi num. 50.*

5. Reſoluit ad beneficia, ſeu dignitatis requir-entia gradum, ſufficere cum habere, etiam ſine ſcientia competenti, itaut adeptio, & impetra-tio talis beneficij, ſeu dignitatis in foro Ecclē-ſiæ iudiciali rata & firma ſit, quod etiam tenet *Azgr. inſtitut. moral. part. 2. lib. 6. queſt. Et ad-uertendum quod idem Nicol. Garc. dicto cap. 7. numer. 51.*

6. Tenet non ſufficere gradum non facta profeſ-ſione Fidei iuxta Conſtitutionem *Pij Quarti*, aut contra Academiæ ſtatuta, vel conſuetudines re-ceptum, vt quia quis falſo probauit curſus ne-cessarios, vel deſcriptionem in matricula, aut non fuit ſeruata forma præſcripta in examine, ſeu aliàs.

7. Ultra prædictum gradum Doctoratus, vel Li- centiaturæ, requiritur vt huiusmodi Canonicus Pœnitentiarius ſit in ætate quadraginta anno- rum, ſeu aliàs, quando aptior pro loci qualita- te non reperitur, vt habetur in eodem *Concil. Tridentin. dicto capite octauo & tenent Gutier. Cano- nic. libro primo capite vigefimoſexto, numero quadrageſi- mo: Valerius Reginald. in praxi fori pœnitent. libro trigēſi- mo tract. tertio numero 164. in fine. Campanil. in diuerſo- rio iuris Canonici rubr. 7. cap. 6. numero vigefimoſeptimo. Nicol. Garc. dicto par. capit. nu. 32.*

8. Defectus huius ætatis non obſtat vbi aliàs aptior pro loci qualitate reperiri nō poteſt, exiſti- moque ſufficere, quod non reperitur in ciuita- te, aut etiam diœceſi perſona apta cum dictis qualitatibus, nec eſſe querendam extra diœce- ſim, argum. *capit. nullus, 61. diſtinct. & capit. ſa- cerorum 63. diſtinct. Salazar de Mendoz. in dicto libello §. 3. Nicol. Garc. dicto capit. quarto numero trigēſimo tertio, ubi numero trigēſimoquarto reſoluit, quod ſi in diœ- ceſi non reperitur talis perſona apta, & Epifco- pus velit eum eligere extra diœceſim, non pote- rit eligere niſi habentem dictas qualitates, ſi talis ibi reperiri poteſt commode.*

9. Et huiusmodi quadraginta annos debere eſſe completos reſoluit *Nicol. Garc. dicto cap. 4. num. 35. quamuis ſufficere inchoatos teneat Azgr. d. lib. 6. cap. 5. §. 6. in fine.*

10. Pœnitentiarius ab epifcopo ſic ad præſcri- ptum Concilij inſtitutus, & deputatus, cum vni- one præbendæ proximè vacaturæ tenetur officium exercere, & inſeruire Pœnitentiariæ; Parochia- lem, ſi quam obtinet, dimittere, etiam ante va- cationē præbendæ: & interim quod vacat, non ha- bet locum nec in Capitulo, nec in Choro, nec po- teſt diſtributiones quotidianas percipere; & po- ſtea ſedere debet loco ſui Canonicatus, cum illum fuerit aſſecutus, ita refert decifum *Nicol. Garc. in ad- dition. ad dict. par. 5. cap. 4. num. 111.*

11. Quamuis electio Pœnitentiarij quandocun- que faciendā ad ſolum Epifcopum ſpectet abſque

Capituli conſenſu, vt ſupra dixi, collatio tamen præbendæ vnità ab illis fieri debet ad quos antea ſpectabat, ita decifum referunt *Nicol. Garc. dicta par. 5. capit. 4. numero 138. Addit. ad Nauarr. d. conſil. 2mic. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloſ. 9. §. 2. num. 84. Aloyſ. Ricci. d. reſolut. 477. num. 2. & in vna Zam- ren. declarauit ſacr. Congreg.*

12. Idem in præſentatione, quam in collatione eſſe dicendum, dummodo præſentatio fiat de electo ab Epifcopo, reſtatur *Nicol. Garc. in addit. ad dict. c. 4. nu. 143. ubi idem dicit in electione, ſi electio ſpecta- ret ad Capitulum, ſeu alios, nam eadem eſt ratio de electione, ac præſentatione.*

13. Id autem quod dictum eſt electionem perſonæ Pœnitentiarij quandocunque faciendam ad ſolum Epifcopum pertinere, non procedit vbi officium Pœnitentiarij, & vnità præbendæ vacat in menſe Apoſtolico, vel adeſt alia reſeruatio, ſeu aſſectio, nā tunc ad Papā pertinet ratione reſeruationis, ita *Gonzal. d. gloſ. 9. §. 2. n. 84. Salaz. de Mendoz. in dict. libello §. 2. & 3. Cenal. commun. contra commun. q. 897. n. 488.*

14. Et quamuis Epifcopus ſit abſens, Capitulum non poteſt ſe intromittere in electione Pœnitētia- rij, licet ad ipſum collatio ſpectet, ſed ipſe Epifco- pus abſens poterit, vbi eſt, eligere Pœnitentiarium, non enim ad id eſt neceſſaria præſentia, ſeu exiſtē- tia in diœceſi, nam etiam extra illam poteſt expe- diri, cum non ſit contentioſa, ſed voluntaria iuriſ- dictionis, prout decifum fuiſſe in vna *Burgen. refert Nicol. Garc. in addition. ad dict. cap. 4. nu. 143.*

15. Vbi etiam reſtatur ibi tētum fuiſſe, electionem perſonæ pertinere ad ſolum Epifcopum, vel eo abſente, ad Vicarij ſuum, cui Epifcopus in ſpecie delegauerit hanc facultatem, expenſis tamen ip- ſius Epifcopi.

16. Si tamē intra ſemeftre ſi die notitiæ vacationis Epifcopus per ſe, vel per vicariū non elegerit Pœ- nitentiarium, deuoluitur electio ad Capitulum, cū ad Epifcopum pertineat proprio iure, & Ordina- rio ex *Concilio, iuxta c. 2. de conceſſione præbendæ, & ea quæ infra ſuo loco dicemus.*

17. Occurrēte vacatione Pœnitentiariæ Sede epif- copali vacante, Capitulum non poterit illum pro- uidere, & Pœnitentiarium eligere, eſto collatio præbendarum ſit communis Epifcopi, & Capituli, vel etiam ſolius Capituli, ex quo electio perſonæ & prouiſio officij Pœnitentiarij ad ſolum Epifco- pum ſpectat, vt dictum eſt, & Capitulum Sede va- cante non ſuccedit in prouiſione beneficiorum ad Epifcopum ſpectante, ita decifum referunt *Nicol. Garc. dict. par. 5. cap. 4. nu. 145. Aloyſ. Ricci. dict. reſolut. 477. num. 4.*

18. Sed eius electio, & collatio pertinebit ad Pa- pam, etiā ſecluſa reſeruatione, & non eſt reſeruan- da futuro Epifcopo, prout decifum refert in vna *Gemen. Nicol. Garc. in addit. ad dict. cap. 4. nu. 150.*

19. Pœnitentiarius inſtitutus eo ipſo habet à iure, & Concilio facultatē audiendi Confeſſiones pœ- nitētium illius diœceſis, & iuriſdictionem ad ab- ſoluendum à peccatis, & eſt veluti Parochus to- tius diœceſis, nec requiritur noua licentia Ordina- rij, ita reſoluunt *Regolin. d. c. 33. nu. 2. & 3. Lelins Ze- chi. de Republ. eccleſiaſt. cap. 24. de Capitulo, & Cano- nicis, ſub nu. 16. Aloyſ. Ricci. dict. reſolut. 477. n. 5. Salaz- zar de Mendoz. in dicto libello §. 5.*

20. Et quilibet poteſt ei conſiteri ſua peccata, & ſatisfaciet præcepto *capit. omnis vtriusque ſe- xus, de pœnit. & remiſſ. vt decifum referunt, Aloyſ.*

Ricci. ubi proxime, & Nicol. Garcia. dict. par. 5. capit. 4. numero 113.

21 Non tamen poterit audire Confessiones in alia diocesi, etiam habentium Bullam, vel licentiam sui Parochi: nam cum dubitaretur an obtinens Parochiale beneficium in vna diocesi, possit in alia absque Ordinarii loci approbatione eligi in Confessarium ab habentibus privilegium vigore Iubilæi eligendi Confessarium idoneum, cum is generaliter & absolute sit approbatus à Concilio, ut cum alijs resoluit *Vivald. in candelab. aureo par. 1. de Confessione numero 28.* nihilominus decum fuit minime posse, prout refert *Nicol. Garcia. dict. par. 5. capit. 8. dub. 4.* quicquid post alios dicant *Henriq. in summa lib. 7. capit. 12. num. 3. Sot. tom. 4. de penit. disput. 28. sect. 4. num. 18.*

22 Illud tamen advertendum duxi, quod licet huiusmodi Pœnitentiarius sit Ordinarius diocesis Confessor, non videtur posse delegare, seu committere suam potestatem, non solum generaliter, sed nec particulariter, maxime cum in eo censeatur electa industria personæ, argument. *text. in capit. ult. §. is autem, de officio delegati.* & quæ retoluunt *Peregrin. libro primo variar. ad rub. de officio & potestate iudicis delegati, numero septimo. Sura. consil. 433. numero 15.*

23 A casibus quos Episcopus sibi expresse reservavit non potest Pœnitentiarius absolvere quemquam, nisi ipsemet Episcopus hanc illi speciatim dederit auctoritatem, ita resoluunt *Nauarr. consil. 20. sub titulo de penitent. & remiss. sayr. in floribus decision. sub eodem titulo. decis. 44. Henriq. consil. 62. numero septimo & seqq. Vgolin. dicto capit. 33. numero 3. Aloys. Ricci. in praxi avara, resolut. 179. in fine, & decum referunt idem Aloys. Ricci. in praxi fori ecclesiastici decis. 571. in prima editione, & resolut. 492. numero secundo in secunda editione, Nicol. Garcia. dict. par. 5. capit. 4. numero 115. quamvis ipsum Pœnitentiarium si iux præbendæ fuerit annexum pœnitentiarii officium, possit absolvere absque alia facultate ab omnibus casibus Episcopo reservatis teneat praxis nova episcopi parte 2. capit. 1. numero 16. cum Capellan. de casibus reservatis, capit. 3. quest. 1. different. 2. & videatur tenere *Salazar de Mendoza in dicto libello §. 5.**

24 Vnde si ei fuerint commissi ab Episcopo casus sibi reservati, non poterit subdelegare, quia in eis censeatur electa industria personæ: tum quia est delegatus inferioris à Principe, ita *Nicol. Garcia. in addition. ad dict. cap. 4. num. 112.* Hinc etiam absolutio Concilij sess. 24. de reform. cap. 6.

25 Committi potest ab Episcopo non tamen à Vicario generali, seu etiam Pœnitentiario, aut Vicario ad id specialiter deputato, prout referunt decum *Aloys. Ricci. dicta resolut. 477. numero 5. in fine, Nicol. Garcia. d. par. 5. capit. 4. num. 116. Salazar de Mendoza dicto §. 5.*

26 Debet præfatus Pœnitentiarius semper paratus existere ad audiendas Confessiones, quare minime recusare potest pœnitentes, & decum referunt *Aloys. Ricci. d. resolutione 477. numero sexto. Nicol. Garcia. dicta par. 5. capit. 4. numero 118.* Et recusans audire Confessiones potest puniri, & privari ab Episcopo, prout etiam decum fuisse testantur *Aloys. Ricci. & Nicol. Garcia. citatis locis, Salazar de Mendoza d. libello §. 7. Campan. d. capit. 6. numero 27.*

27 Et quamvis habeat facultatem absoluendi à

casibus reservatis, tenetur nihilominus integras Confessiones audire, & non solos casus reservatos, cum sit Confessor ordinarius.

28 Teneturque horis opportunis, loco, & sede Episcopi, ad quem hoc pertinet arbitrato, peccata confiteri volentibus sui copiam facere, in manu tamen virgam, seu bacchettam, sicut in Vrbe, non debet tenere.

29 Præcipue in locis, ubi hoc non est in usu, ita decum in vna *Abulen. 21. Aprilis 1587. referunt Nicol. Garcia. dicta par. 5. capit. 4. num. 117. Vgolin. d. cap. 33. num. 6. Salazar de Mendoza d. §. 7.*

30 Pro præfente in choro habendus est Pœnitentiarius, dum audit Confessiones in Ecclesia, ut habetur in *Concil. Trident. d. capit. 8. siue in confessionario, siue extra, non tamen pro tempore, quo residet in Confessionario, nec audit confessiones, alijs in choro diuina celebrantibus, nec item si dixerit Missam, aut si priuatim Officium dicat, etiam ut opportunius Confessiones audiat, censendus est præfens in choro: ita decum referunt *Moneta de distribut. quotid. par. 1. quest. 11. numero 64. cum sequentibus, Vgolin. dict. capit. 33. numero quinto. Aloys. Ricci. dict. resolution. 477. numero sexto. Salazar de Mendoza in dicto libello §. 6. Campan. d. numero 27. Nicol. Garcia. d. par. 5. capit. 4. numero 124. & seqq.**

31 Et Pœnitentiarius non solum censetur præfens in choro dum actualiter Confessiones audit ad lucrandas distributiones quotidianas, sed etiam elemosynas ipsas, quæ distribuuntur pro allociandis, & sepeliendis cadaveribus defunctorum, vel pro supplicationibus, & processionibus, quæ per urbem aguntur, ita decum refert *Nicol. Garcia. d. par. 5. capit. 4. num. 125.* quamvis contrarium velit *Moneta d. quest. 11. num. 65.*

32 Cum Pœnitentiarius iste ad id tantum institutus sit, ut Confessiones in ipsa Ecclesia Catholica audiat, & Concilium illum in Ecclesia Confessiones audientem pro præfenti in choro habeat, talis non censetur, si Confessiones extra Ecclesiam, etiam infirmorum audiat, & resolut *Nicol. Garcia. in addit. ad dict. par. 5. capit. 4. numero 125. in fine.*

33 Ad maiorem residentiam quam alij Canonici non tenetur Pœnitentiarius, dummodo non absit tempore, quo frequentius pœnitentes accedunt, & diebus festis solemnibus, veluti tempore ieiuniorum, quadragesimæ, Adventus, Quatuor temporum, Resurrectionis, & Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis Beatæ Mariæ, Natiuitatis Domini, & omnium Sanctorum, ita referunt decum *Vgolin. d. capit. 33. numero 6. Salazar de Mendoza dicto libello §. 7. Nicol. Garcia. dicta par. 5. capit. 4. numero 122.* & ibi in addition. dicit dubitatum fuisse, an facultas, quam habet Capitulum Burgen. ex statuto à Sede Apostolica confirmato, ut eius Canonici possint quinque menses abesse ab Ecclesia, competat etiam Pœnitentiario eiusdem Ecclesiæ? & insuper an possit fungi officio Visitatoris? & dicit decum fuisse negativæ, cum ista esset multum longa absentia Pœnitentiario, & in magnum detrimentum sui officij, & ministerij, ac pœnitentium: & ideo in ista Ecclesia satis esset abesse per tempus trium mensium à Concilio Canonici permillum: sed hoc intelligendum, quod non possit frui ista quinque mensium vacatione, quoad Confessio-

nes, & officium Pœnitentiarij, bene tamen poterit ea vti quoad chorum, & officium diuinum, sicut ceteri Canonici.

34. Pœnitentiaria potest resignari sicut alia præbenda, etiam in fauorem alterius, dummodo habeat qualitates requisitas, vt resoluunt Salaz. de Mendoza in d. libello §. 3. Ceual. commun. quest. 897. à numero 485. vbi numero 489. tenet posse etiam super eam imponi pensionem.

35. Præbenda hæc pœnitentialis non potest optari, nec Pœnitentiarius potest aliam præbendam optare, quia in ea electa videtur industria personæ: tum quia vbi beneficium requirit certas qualitates, aut examen, si cui indulgetur, vt possit consequi aliam dignitatem, aut beneficium, illud non venit, quod examen, aut qualitates illas requirit, vt est opt. text. in capit. fin. de translat. Episcopis: tum quia cum sit huiusmodi officio Pœnitentiarij vnita præbenda, non potest mutari, sed immobilis remanere debet: tum denique cum vnio, aut diuisio beneficiorum vnitorum requirat auctoritatem, & solemnitatem, & iustam causam id faciendi, hanc potestatem hominibus priuatis, & Pœnitentiarijs ipsis tot vniones, vel diuisiones ad libitum faciendi, Concilium dedisse non est verosimile, quare ita resoluunt Naxarr. consil. 22. sub titulo de præbendis, & dignitat. in antiqu. & consil. 14. sub titul. de rebus eccles. non alienand. in nouis, 547. in floribus decis. sub illo titul. de præbend. decis. 22. Galetr. in margarita casuum conscientie, verbo Canonici, pagina 29. colum. 1. Gonzal. ad regull. 8. Cancell. gloss. 34. numero 78. & 79. Moneta de optione canon. capit. 3. quest. 5. numero 129. Nicol. Garcia dicta par. 5. capit. 4. à numero 132. vbi numero 134. refert decilum Pœnitentiarium, nec retento, nec dimisso officio posse optare aliam præbendam, cuius officio fuit perpetuo vnitus vnus canonicatus, & certa præbenda. Vnde fuit decilum 12. Februarij 1601. Pœnitentiarij præbendam, etiam postquam est effectum fortita, non subiicere optioni: & in vna Verellen. 7. Iunij 1601. etiam fuit tentum, quod non solum non potest optari præbenda Pœnitentiarij, sed nec titulus, ac Ordo illius, refert Nicol. Garcia. in addit. ad dict. capit. 4. numero 132. & ibi numero 130. dicit declaratum in vna Lunen. 6. Iunij 1592.

36. Ereccionem præbendæ Theologi, vel Pœnitentiarij non habere locum in ea, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur: sed illam præbendam, quam dimiserit canonicus, qui nouissime optat, huic muneris affectam, & vnitam remanere.

S Y M M A R I V M.

1. Lectio Sacre Scriptura in is Ecclesijs haberi debet, in quibus præbenda, aut præstimonium pro lectoribus deputatum reperitur.
2. Præbenda Theologalis, vbi ab Episcopo institui debeat, ostenditur.
3. Præbenda primo vacatura, vt sit Theologalis, & in Theologalem maneat erecta, requiritur actualis deputatio.
4. Electio personæ ad præbendam Theologalem pertinet ad solum Episcopum si vacet in suo mense ordinario, collatio vero ad illos, ad quos antea pertinebat.

5. Præbendæ Theologales in Francia, & in Regno Coronæ Castellæ, & Legionis per Ordinarios in quocumque mense vacauerunt, prouidentur.

6. Theologalis Canonicus quo tempore, & hora, & super qua materia lecturus sit, arbitrio Episcopi relinquatur.

7. Theologalis Canonicus vacare potest à lectione tribus mensibus, Iulij, Augusti, & Septembris.

8. Theologales Canonici diebus, quibus legunt, habendi sunt sicut præsentem in choro non modo pro illis horis, vt si manè legant pro horis matutinis, & missa solemnibus, sed etiam pro tota die.

9. Theologalis Canonicus quamuis tota die, quo legit habeatur pro præsentem, non censetur tamen præsentem matutino, quod dicitur pro die sequenti in vespere præcedenti.

10. Præbenda Theologalis nec potest optari ab alio, nec præbendatus Theologalis poterit illam dimittere, & aliam optare.

11. Oppositum in opposito idem operatur, quod propositum in proposito.

12. Theologalis Canonicus nec retento nec dimisso officio potest optare aliam præbendam.

13. Theologalis Canonicus potest ab Episcopo occupari in suo seruitio, & fructus in absentia percipit.

14. Theologalis, seu Magistralis præbenda vacans, debet dari in commendam vni Canonico idoneo eiusdem Capituli, donec titularis prouideatur.

15. Theologalis præbenda collatio suspendenda est, donec inueniatur Theologus secularis, cui fieri possit, & interim fructus omnes tradendi sunt superiori alicuius Ordinis, qui curet vt aliquis Theologus ex suis Regularibus ibi publice doceat Sacram Scripturam.

16. Lectio Sacre Scriptura in Monasterijs Monachorum, vbi id commodè fieri potest, haberi debet, ad quod per Episcopum ipsi Regulares compelli possunt.

17. Lectio sacre scriptura in Conuentibus Regularium potest haberi absque licentia, seu examine Ordinarij.

18. Sacram Scripturam docentes in scholis publicis, & discipuli, qui in illis student, privilegijs omnibus de perceptione fructuum præbendarum, & beneficiorum suorum in absentia fruuntur.

19. Absens causa studij distributiones quotidianas non percipit.

20. Absens causa studij, etiam obtenita licentia à Sede Apostolica, non excusatur ab amissione distributionum quotidianarum.

21. Studentes vt percipere possint fructus præbendarum, & beneficiorum suorum in absentia, litteris operam dare debent in studio generali, seu celebri vniuersitate.

22. Studium generale dicitur illud, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem.

23. Scholares in Ecclesijs Cathedralibus, non gaudent eisdem privilegijs, sicut studentes in studijs publicis, & Academicis.

24. Scholasticorum privilegijs non gaudent, qui non student, & scholas non frequentant, nec absentes causa studij fructus suorum beneficiorum percipiunt.

25. Absentes causa studij possunt percipere fructus suarum præbendarum, etiam si plus quam duo Canonici sint, dummodo id status Ecclesie patiat.

26. Studentes ius Canonicum eodem privilegio gaudent, quo Sacre Scriptura operam nauantes.

27. Docentes Sacram Scripturam, vel ius Canonicum, tunc percipiunt fructus præbendarum suarum, cum conducti, seu salariati docent, aut ratione stipendij, seu cathedra, quam habent.

28. Studiiorum causa nullus potest abesse, nisi de licentia